

Denarni trg – varčevanje prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 6/2003

str. 7

Varčevanje prebivalstva v bankah	Nominalni zneski, v mrd SIT		Realne stopnje rasti, v %	
	31. XII 2002	31. V 2003	31. V 03/30. IV 03	31. V 03/31. V 02
Celotno varčevanje, skupaj	1,978.6	2,038.1	0.2	8.2
Tolarsko varčevanje, skupaj	1,159.9	1,219.3	0.0	12.0
Vpogledne vloge	246.6	285.3	7.6	30.2
Kratkoročne vloge	707.1	724.3	-2.5	5.7
Dolgoročne vloge	205.9	209.6	-0.9	13.8
Devizno varčevanje, skupaj	818.6	818.8	0.4	3.8
Kratkoročne in vpogledne vloge	721.8	731.6	0.6	5.8
Dolgoročne vloge	96.8	87.2	-1.5	-10.8

Vir podatkov: Bilten BS, preračuni UMAR.

Obseg **varčevanja prebivalstva v bankah** se je v **maju** na mesečni ravni realno povečal le za 0.2% (tako kot v aprilu), v prvih petih mesecih letos pa je beležil 1.4-odstotno realno rast, kar je za eno odstotno točko več kot v istem obdobju lani. V nasprotju s preteklimi meseci se je v maju nekoliko okrepil realni obseg deviznega varčevanja. **Neto tokovi** tolarskih in deviznih vlog so v prvih štirih mesecih letos znašali 40.9 mrd SIT in so bili realno za 5.8% višji kot v istem obdobju lani. Nadaljuje se upadanje neto prilivov v **vzajemne sklade**, ki so maja znašali 0.8 mrd SIT, kar je najmanj po lanskem januarju in so bili v petih mesecih letos na ravni 8.1 mrd SIT oziroma realno za 17% nižji kot v istem obdobju lani. Vzajemni skladi so v letošnjem letu v povprečju beležili 2-odstotno izgubo, kar je glavni razlog za manjšo privlačnost tovrstnih naložb. Njihova povprečna medletna donosnost (glede na velikost sklada) je bila na ravni 14.3%, kar je za 7.5 odstotne točke manj kot mesec poprej. Obseg sredstev v vzajemnih skladih je konec maja znašal 62.3 mrd SIT in še vedno dosega približno 3% varčevanja prebivalstva v bankah.

Realni obseg tolarskega varčevanja prebivalstva v bankah se je v petih mesecih letos okrepil za 1.9%, kar je za 0.5 odstotne točke manj kot leto poprej. Ob nespremenjeni realni ravni glede na april se je tako medletna rast tolarskega varčevanja maja zmanjšala za 0.6 odstotne točke, na 12%, kar je najmanj po novembru 2000. Najvišjo rast so v petih mesecih letos beležile vpogledne vloge, ki so v tem obdobju realno porasle za 12.2%. Medletna rast dolgoročnih tolarskih vlog se je zaradi lanskoletnega (v maju) prenosa dolgoročnih hranilnih vlog med dolgoročne vezane vloge in njihovega upadanja v prvih petih mesecih letos (realno za 1.4%) zmanjšala na 13.8%. Letošnje upadanje dolgoročnih vezanih vlog je predvsem posledica hitrega zniževanja obrestnih mer. **Neto prilivi tolarskih vlog** so v prvih treh mesecih znašali 37.8 mrd SIT in so bili realno za 27.5% nižji kot leto poprej.

Obseg **deviznega varčevanja** prebivalstva se je v prvih petih mesecih letos okrepil za 0.9% (v istem obdobju lani realen upad v višini 1.9%). Omenjena nizka stopnja rasti je predvsem posledica rasti kratkoročnih in vpoglednih deviznih vlog (89.3% deviznega varčevanja prebivalstva), ki naraščajo že sedmi mesec zapored in so tako letos realno porasle za 2.3%, na drugi strani pa se zmanjšuje obseg dolgoročnega deviznega varčevanja, ki je v prvih petih mesecih letos beležil 9.1-odstotni realni upad.

Po majskem nekoliko nižjem znižanju **pasivnih obrestnih mer** je bilo v **juniju** njihovo zniževanje zopet bolj izrazito. Obrestne mere za vloge vezane od 31 dni do enega leta so se glede na maj znižale za 0.5 odstotne točke, v primerjavi s koncem lanskega leta pa so v povprečju upadle kar za 1.9 odstotne točke. Obrestne mere za dolgoročne vloge pa so zaradi 1.5 odstotne točke višjega TOM-a (6.3%) porasle za 1 odstotno točko, na 8.2%. Obrestne mere nad TOM so se znižale za 0.5 odstotne točke, na 1.8% (v prvi polovici leta za 1.2 odstotne točke). Z 28. junijem 2003 je pričel veljati **nov Zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti** (ZPOMZO-1), ki pri izračunu zamudnih obresti odpravlja uporabo TOM-a. Tako lahko pričakujemo, da se bo indeksacija postopoma ukinila tudi pri dolgoročnih terjatvah in obveznostih, kar se bo odrazilo v nadaljnjem upadanju in manjšem nihanju dolgoročnih obrestnih mer. Prav tako bo na zniževanje obrestnih mer vplivalo zniževanje obrestnih mer za instrumente Banke Slovenije, ki sledi obrestni politiki Evropske centralne banke. **Povprečna medbančna obrestna mera** se je v maju zaradi boljše likvidnosti bančnega sistema znižala za 0.3 odstotne točke, na 6.1%, medtem ko so se povprečne vrednosti SMOM-ov za ročnosti krajše od enega meseca povečale za 0.1 odstotne točke.

Graf: Primerjava mesečnih neto prilivov tolarskih vlog v banke in vzajemne sklade in njihovih donosov

